

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU, EURATOM) 2015/1929 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 28. listopada 2015.

o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 322.,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegov članak 106.a,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ utvrđuju se pravila za donošenje i izvršenje općeg proračuna Europske unije. Njome su posebno obuhvaćena i pravila o javnoj nabavi. Direktive 2014/23/EU ⁽⁴⁾ i 2014/24/EU ⁽⁵⁾ Europskog parlamenta i Vijeća donesene su 26. veljače 2014. te je stoga potrebno izmijeniti Uredbu (EU, Euratom) br. 966/2012 kako bi se one mogle uzeti u obzir za ugovore koje institucije Unije dodjeljuju za svoj račun.
- (2) Kako bi se osigurala terminološka usklađenost Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 s direktivama 2014/23/EU i 2014/24/EU, trebalo bi dodati neke definicije i pojasniti određene tehničke pojmove.
- (3) Kad je riječ o ugovorima čiji su pragovi iznosa viši ili niži od onih utvrđenih u Direktivi 2014/24/EU, trebalo bi pojasniti *ex ante* i *ex post* mjere objave potrebne za pokretanje postupka nabave.

⁽¹⁾ Mišljenje br. 1/2015 od 19. siječnja 2015. (SL C 52, 13.2.2015., str. 1.).

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 7. listopada 2015. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 22. listopada 2015.

⁽³⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012., str. 1.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

- (4) U Uredbu (EU, Euratom) br. 966/2012 trebalo bi uvrstiti iscrpan popis svih postupaka nabave dostupnih institucijama Unije, neovisno o pragovima.
- (5) Kao i u slučaju Direktive 2014/24/EU, Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 trebala bi se omogućiti provjera tržišta prije pokretanja postupka nabave.
- (6) Osim toga, trebalo bi pojasniti kako javni naručitelji mogu doprinijeti zaštiti okoliša i promicanju održivoga razvoja, a u isto vrijeme osigurati da mogu pribaviti najbolju vrijednost za novac za svoje ugovore, osobito zahtijevanjem posebnih oznaka i/ili uporabom odgovarajućih metoda dodjele.
- (7) Kako bi se osiguralo da se pri izvršenju ugovora gospodarski subjekti pridržavaju primjenjivih obveza iz prava okoliša te socijalnog prava i radnog prava koje su utvrđene pravom Unije, nacionalnim zakonodavstvom, kolektivnim ugovorima ili primjenjivim međunarodnim socijalnim konvencijama i konvencijama o zaštiti okoliša navedenima u Prilogu X. Direktivi 2014/24/EU, takve obveze trebale bi biti dio minimalnih zahtjeva koje utvrđuje javni naručitelj i trebale bi biti uključene u ugovore koje javni naručitelj potpisuje.
- (8) Kako bi se zaštitili financijski interesi Unije Komisija bi trebala uvesti jedinstveni sustav ranog otkrivanja i isključenja, a kako bi se dodatno zaštitili navedeni interesi trebalo bi poboljšati pravila o isključenju iz sudjelovanja u postupcima nabave.
- (9) Odluku o isključenju gospodarskog subjekta iz sudjelovanja u postupcima nabave ili o izricanju financijske sankcije te odluku o objavi odgovarajućih podataka trebao bi donijeti relevantni javni naručitelj s obzirom na njegovu autonomiju u administrativnim stvarima. Ako ne postoji konačna presuda ili konačna upravna odluka te u slučajevima povezanim s teškim kršenjem ugovora, javni naručitelj trebao bi donijeti odluku uzimajući u obzir preporuku povjerenstva na temelju preliminarnе zakonske ocjene postupanja dotičnoga gospodarskog subjekta. Povjerenstvo bi trebalo ocijeniti i trajanje isključenja kada trajanje nije određeno konačnom presudom ili konačnom upravnom odlukom.
- (10) Uloga povjerenstva trebala bi biti osiguravanje usklađenog rada sustava isključenja. Povjerenstvo bi se trebalo sastojati od stalnog predsjedatelja, predstavnika Komisije i predstavnika relevantnog javnog naručitelja.
- (11) Preliminarnom zakonskom ocjenom ne prejudicira se konačna ocjena postupanja gospodarskog subjekta od strane nadležnih tijela država članica u skladu s nacionalnim pravom. Preporuka povjerenstva kao i odluka javnog naručitelja trebale bi se stoga preispitati nakon obavijesti o takvoj konačnoj ocjeni.
- (12) U Uredbi (EU, Euratom) br. 966/2012 trebalo bi navesti situacije koje dovode do isključenja.
- (13) Javni naručitelj trebao bi isključiti gospodarski subjekt iz postupka ako je donesena konačna presuda ili konačna upravna odluka u slučaju teške povrede dužnosti, nepoštovanja, namjernog ili nenamjernog, obveza povezanih s plaćanjem doprinosa za socijalno osiguranje ili plaćanjem poreza, prijevare kojom se šteti općem proračunu Unije („proračun”), korupcije, sudjelovanja u zločinačkoj organizaciji, pranja novca, financiranja terorizma, kaznenih djela povezanih s terorizmom, dječjeg rada ili drugih oblika trgovanja ljudima ili nepravilnosti. Trebalo bi ga isključiti i u slučaju teškog kršenja ugovora ili stečaja.
- (14) Pri odlučivanju o isključenju ili izricanju financijske sankcije te njihovoj objavi ili o odbijanju nekoga gospodarskog subjekta, javni naručitelj trebao bi osigurati usklađenost s načelom proporcionalnosti uzimajući u obzir posebno težinu situacije, njezin učinak na proračun, vrijeme koje je proteklo od relevantnog postupanja, njegovo trajanje i ponavljanje, namjeru ili stupanj nepažnje te stupanj suradnje gospodarskog subjekta s relevantnim nadležnim tijelom i njegov doprinos istrazi.

- (15) Javni naručitelj trebao bi također moći isključiti gospodarski subjekt ako je fizička ili pravna osoba koja prihvaća neograničenu odgovornost za dugove toga gospodarskog subjekta u stečaju ili u sličnoj situaciji nesolventnosti ili ako ta fizička ili pravna osoba ne ispuni svoje obveze u pogledu plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje ili poreza, ako takve situacije utječu na financijsko stanje gospodarskog subjekta.
- (16) Ako je gospodarski subjekt poduzeo korektivne mjere i tako dokazao svoju pouzdanost, ne bi trebao podlijegati odluci o isključenju. Ta mogućnosti ne bi trebala vrijediti u slučaju najozbiljnijih kriminalnih aktivnosti.
- (17) S obzirom na načelo proporcionalnosti potrebno je razlikovati slučajeve u kojima se financijska sankcija može izreći kao alternativa isključenju od slučajeva u kojima ozbiljnost postupanja dotičnoga gospodarskog subjekta u pogledu pokušaja nepropisnog stjecanja sredstava Unije opravdava izricanje financijske sankcije uz isključenje kako bi se osigurao odvraćajući učinak. Također je potrebno definirati najmanju i najveću financijsku sankciju koju javni naručitelj može izreći.
- (18) Važno je naglasiti da je mogućnost primjene administrativnih i/ili financijskih sankcija na regulatornoj osnovi neovisna o mogućnosti primjene ugovornih sankcija, poput ugovorne kazne.
- (19) Trajanje isključenja trebalo bi biti vremenski ograničeno, kao u slučaju Direktive 2014/24/EU, i u skladu s načelom proporcionalnosti.
- (20) Potrebno je odrediti datum početka i trajanje roka zastare za izricanje administrativnih sankcija.
- (21) Važno je da postoji mogućnost pojačavanja odvraćajućeg učinka koji je postignut isključenjem i financijskom sankcijom. U tom pogledu odvraćajući učinak trebalo bi pojačati mogućnošću objave podataka koji se odnose na isključenje i/ili financijsku sankciju, uz potpuno poštovanje zahtjeva o zaštiti podataka utvrđenih u Uredbi (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i u Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Time bi se trebalo doprinijeti tome da se dotično postupanje ne ponovi. Zbog pravne sigurnosti i u skladu s načelom proporcionalnosti trebalo bi jasno navesti u kojim situacijama se podaci ne bi trebali objavljivati. Prilikom ocjene javni naručitelj trebao bi uzeti u obzir svaku preporuku povjerenstva. Kad je riječ o fizičkim osobama osobni podaci trebali bi se objavljivati samo u iznimnim slučajevima, opravdanim težinom postupanja ili njegovim učinkom na financijske interese Unije.
- (22) Podaci o isključenju ili financijskoj sankciji trebali bi se objavljivati samo u slučajevima teške povrede dužnosti, prijave, znatnog nedostatka u poštovanju glavnih obveza ugovora koji se financira iz proračuna ili nepravilnosti.
- (23) Kriterije za isključenje trebalo bi jasno odvojiti od kriterija koji mogu dovesti do odbijanja u određenom postupku.
- (24) Primjereno je utvrditi različite slučajeve koje se obično naziva situacijama sukoba interesa te s njima postupati različito. Pojmom „sukoba interesa” trebalo bi se služiti jedino u slučajevima u kojima se dužnosnik ili službenik institucije Unije nađe u takvoj situaciji. Slučajeve u kojima gospodarski subjekt pokuša nepropisno utjecati na postupak ili dobiti povjerljive informacije trebalo bi tretirati kao tešku povredu dužnosti. Osim toga, gospodarski subjekti mogu biti u situaciji u kojoj ne bi trebali biti odabrani za provedbu ugovora zbog sukobljenog profesionalnog interesa. Primjerice, poduzeće ne bi trebalo ocjenjivati projekt u kojem je sudjelovalo, a revizor se ne bi trebao naći u situaciji da revidira račune koje je prethodno potvrdio kao ispravne.
- (25) Podaci o ranom otkrivanju rizika i izricanju administrativnih sankcija gospodarskim subjektima trebali bi biti centralizirani. Za te potrebe odgovarajući podaci trebali bi se pohranjivati u bazi podataka koju uspostavlja i kojom upravlja Komisija u svojstvu vlasnika centraliziranog sustava. U svom radu taj bi sustav trebao u potpunosti poštovati pravo na privatnost i zaštitu osobnih podataka.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

- (26) Dok bi uspostava i rad sustava ranog otkrivanja i isključenja trebali biti odgovornost Komisije, druge institucije i tijela kao i svi subjekti koji izvršavaju proračun u skladu s člancima 59. i 60. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 trebali bi sudjelovati u tom sustavu prosljeđujući odgovarajuće podatke Komisiji kako bi se osiguralo rano otkrivanje rizika.
- (27) Javni naručitelj i povjerenstvo trebali bi gospodarskim subjektima jamčiti pravo na obranu. Isto pravo trebalo bi se dati gospodarskim subjektima, u kontekstu ranog otkrivanja, ako dužnosnik za ovjeravanje planira postupiti na način kojim bi mogao negativno utjecati na prava dotičnoga gospodarskog subjekta. U slučajevima prijevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti koja štetno utječe na financijske interese Unije, a o kojima još nije donesena konačna presuda, javnom naručitelju i povjerenstvu trebalo bi omogućiti donošenje odluke o odgodi mogućnosti koja je dana gospodarskom subjektu da podnese svoje primjedbe. Takva odgoda trebala bi biti opravdana samo ako postoje uvjerljivi legitimni razlozi za očuvanje povjerljivosti istrage.
- (28) Ovom Uredbom poštuju se temeljna prava i načela sadržana u Povelji Europske unije o temeljnim pravima, posebno potreba da se osigura zakonitost i razmjernost sankcija, pravo na djelotvorni pravni lijek i na pošteno suđenje, pravo na obranu te pravo na privatnost i zaštitu osobnih podataka.
- (29) Sud Europske unije trebao bi imati neograničenu nadležnost u pogledu sankcija koje se izriču na temelju ove Uredbe, u skladu s člankom 261. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (30) Kako bi se olakšala zaštita financijskih interesa Unije u svim načinima upravljanja, subjekti koji sudjeluju u izvršenju proračuna podijeljenim i neizravnim upravljanjem trebali bi uzeti u obzir, ako je primjereno, isključenja o kojima su javni naručitelji odlučili na razini Unije.
- (31) U skladu s Direktivom 2014/24/EU trebalo bi biti moguće provjeriti je li neki gospodarski subjekt isključen, primijeniti kriterije za odabir i dodjelu te provjeriti usklađenost s dokumentacijom o nabavi, bez zadanog redoslijeda. Kao posljedica toga trebalo bi biti moguće odbiti ponude na temelju kriterija za dodjelu bez prethodne provjere odgovarajućeg ponuditelja u pogledu kriterija za isključenje ili odabir.
- (32) Ugovore bi trebalo dodjeljivati na osnovi ekonomski najpovoljnije ponude u skladu s člankom 67. Direktive 2014/24/EU. Trebalo bi pojasniti da su kriteriji za odabir čvrsto povezani s ocjenjivanjem natjecatelja ili ponuditelja, a da su kriteriji za dodjelu čvrsto povezani s ocjenjivanjem ponuda.
- (33) Javnom nabavom u Uniji trebalo bi se osigurati da se sredstva Unije upotrebljavaju na učinkovit, transparentan i odgovarajući način. U tom pogledu bi se elektroničkom nabavom trebalo doprinijeti boljoj uporabi sredstava Unije i povećati dostupnost ugovora svim gospodarskim subjektima.
- (34) Trebalo bi pojasniti da bi za svaki postupak trebala postojati faza otvaranja i ocjenjivanja. Odluka o dodjeli trebala bi uvijek biti posljedica ocjenjivanja.
- (35) S obzirom na to da se kriteriji primjenjuju bez zadanog redoslijeda, odbijenim ponuditeljima koji su podnijeli ponude koje su u skladu sa zahtjevima postupka nabave treba omogućiti da im se na zahtjev dostave informacije o značajkama i relativnim prednostima uspješne ponude.
- (36) U slučaju okvirnih ugovora koji uključuju ponovnu provedbu nadmetanja prikladno je isključiti obvezu da se neuspješnom ugovaratelju dostave informacije o značajkama i relativnim prednostima uspješne ponude s obzirom na to da bi se primitkom takvih informacija među strankama u istom okvirnom ugovoru moglo narušiti pošteno tržišno natjecanje među njima u svakoj ponovljenoj provedbi nadmetanja.
- (37) Javni naručitelj trebao bi moći poništiti postupak nabave prije potpisivanja ugovora, a da natjecatelji ili ponuditelji nemaju pravo potraživati naknadu. Time se ne bi trebale dovoditi u pitanje situacije u kojima je javni naručitelj postupio na način da ga se može smatrati odgovornim za štetu u skladu s općim načelima prava Unije.

- (38) Kao što je slučaj u Direktivi 2014/24/EU, potrebno je pojasniti uvjete pod kojima se ugovor može izmijeniti tijekom njegova izvršavanja i bez novog postupka nabave. Posebno, slučajevi poput administrativnih izmjena, univerzalne sukcesije i primjene jasnih i nedvosmislenih revizijskih klauzula ili opcija ne mijenjaju minimalne zahtjeve početnog postupka. Novi postupak nabave trebao bi biti nužan u slučaju bitnih izmjena prvotnog ugovora, posebice u slučaju izmjena opsega i sadržaja uzajamnih prava i obveza stranaka, uključujući raspodjelu prava intelektualnog vlasništva. Takve izmjene ukazuju na namjeru stranaka da ponovno pregovaraju o ključnim uvjetima tog ugovora, posebno ako bi izmjene utjecale na rezultate postupka da su bili dio početnog postupka.
- (39) U slučaju radova, robe i složenih usluga trebalo bi predvidjeti mogućnost zahtijevanja ugovornih jamstava kako bi se u skladu s uobičajenom praksom u tim sektorima zajamčilo poštovanje bitnih ugovornih obveza, čime se osigurava ispravna provedba ugovora za njegovu trajanja.
- (40) Potrebno je predvidjeti mogućnost suspenzije izvršenja ugovora kako bi se ustanovilo je li došlo do pogrešaka, nepravilnosti ili prijevare.
- (41) Kako bi se odredili primjenjivi pragovi i postupci, potrebno je pojasniti smatraju li se institucije, izvršne agencije i tijela Unije javnim naručiteljima. Oni se ne bi trebali smatrati javnim naručiteljima kada nabavu vrše preko središnjeg tijela za nabavu. Osim toga, institucije Unije jedinstveni su pravni subjekt i ne mogu sklapati ugovore, nego samo administrativne dogovore među svojim službama.
- (42) Prikladno je u Uredbu (EU, Euratom) br. 966/2012 uvrstiti upućivanje na dva praga utvrđena u Direktivi 2014/24/EU koji se primjenjuju na radove odnosno na robu i usluge. Imajući u vidu posebnosti potreba institucija Unije u pogledu dodjele ugovorâ, ti bi pragovi radi pojednostavnjenja i dobrog financijskog upravljanja trebali biti primjenjivi i na ugovore o koncesiji. Revizija tih pragova kako je predviđeno u Direktivi 2014/24/EU trebala bi stoga biti izravno primjenjiva na nabavu institucija Unije.
- (43) Potrebno je pojasniti uvjete primjene roka mirovanja.
- (44) Potrebno je pojasniti koji gospodarski subjekti imaju pristup nabavi institucija Unije ovisno o mjestu njihova poslovnog nastana te je potrebno izričito predvidjeti mogućnost takvog pristupa i međunarodnim organizacijama.
- (45) Primjenu osnova za isključenje trebalo bi proširiti i na druge instrumente izvršenja proračuna poput bespovratnih sredstava, nagrada, financijskih instrumenata i plaćenih stručnjaka te na izvršenje proračuna na temelju neizravnog upravljanja.
- (46) Sastavljanje i donošenje posebnih izvješća Revizorskog suda trebalo bi se provoditi pravodobno ne dovodeći u pitanje punu neovisnost Revizorskog suda u određivanju trajanja i dinamike njegovih revizija.
- (47) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 te je on izrazio mišljenje 3. prosinca 2014.
- (48) Ova Uredba trebala bi stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije* kako bi se osiguralo da se delegirani akti mogu primjenjivati od početka financijske godine.
- (49) Uredbu (EU, Euratom) br. 966/2012 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 58. stavak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„8. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o načinima izvršenja proračuna, uključujući izravno upravljanje, izvršavanje ovlasti delegiranih izvršnim agencijama i posebne odredbe o neizravnom upravljanju s međunarodnim organizacijama, s tijelima iz članka 208. i 209., s tijelima javnog prava ili tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, s tijelima uređenima privatnim pravom države članice i kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva te s osobama kojima je povjerena provedba posebnih djelovanja u ZVSP-u. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o kriterijima za izjednačavanje neprofitnih organizacija s međunarodnim organizacijama.”;

2. članak 60. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 2. prvom podstavku točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) primjenjivati odgovarajuća pravila i postupke za financiranja iz sredstava Unije putem nabave, bespovratnih sredstava, nagrada i financijskih instrumenata, uključujući obveze utvrđene u članku 108. stavku 12.”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Subjekti i osobe kojima su povjerene zadaće u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) sprečavaju, otkrivaju i ispravljaju nepravilnosti i prijevare pri provedbi zadaća vezanih uz izvršenje proračuna te o tome obavješćuju Komisiju. U tu svrhu, u skladu s načelom proporcionalnosti, oni provode *ex ante* i *ex post* kontrole uključujući, prema potrebi, provjere na licu mjesta reprezentativnih uzoraka transakcija i/ili uzoraka transakcija koji se temelje na riziku, kako bi osigurali da se djelovanja financirana iz proračuna uistinu provode i točno izvršavaju. Također osiguravaju povrat nepropisno plaćenih sredstava, isključuju pristup sredstvima Unije ili izriču financijske sankcije i kad je potrebno pokreću pravne postupke s tim u vezi.”;

(c) stavci 7. i 8. zamjenjuju se sljedećim:

„7. Stavci 5. i 6. ne primjenjuju se na doprinos Unije subjektima koji podliježu posebnom postupku davanja razrješnice iz članka 208. i 209.

8. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o neizravnom upravljanju, uključujući uspostavu uvjeta neizravnog upravljanja u skladu s kojima sustavi, pravila i postupci subjekata i osoba moraju biti jednaki onima Komisije, kao i izjave o upravljanju i izvještaje o usklađenosti te postupke za ispitivanje i prihvaćanje financijskih izvještaja, obvezu da se Komisiju obavijesti o otkrivenoj prijevare i nepravilnostima, isključivanje iz financiranja Unije rashoda za koje izvršene isplate čine kršenje primjenjivih pravila i izricanje financijskih sankcija.”;

3. u članku 66. stavak 9. mijenja se kako slijedi:

(a) drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Izvješće o radu sadrži rezultate poslova s obzirom na utvrđene ciljeve, rizike povezane s tim poslovima, upotrebu osiguranih sredstava kao i učinkovitost i djelotvornost sustava unutarnje kontrole, uključujući sveukupnu ocjenu troškova i koristi kontrola. Također sadrži podatke o općoj uspješnosti tih poslova, kao i ocjenu mjere u kojoj su odobreni rashodi poslovanja doprinijeli uspjesima politike i stvorili dodanu vrijednost Unije.”;

(b) dodaje se sljedeći podstavak:

„Godišnja izvješća o radu dužnosnikâ za ovjeravanje i, prema potrebi, dužnosnikâ za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti institucija, ureda, tijela i agencija objavljuju se na internetskoj stranici dotične institucije, ureda, tijela ili agencije na lako dostupan način najkasnije 1. srpnja svake godine za prethodnu godinu, pod uvjetom da se opravdan način uzmu u obzir pitanja povjerljivosti i sigurnosti.”;

4. u članku 99. umeće se sljedeći stavak:

„3.a Svake godine Komisija u kontekstu postupka davanja razrješnice i u skladu s člankom 319. UFEU-a prosljeđuje na zahtjev godišnje izvješće o unutarnjoj reviziji u smislu stavka 3. ovog članka uz dužnu pažnju posvećenu zahtjevima povjerljivosti.”;

5. u dijelu prvom naslov glave V. zamjenjuje se sljedećim:

„GLAVA V.

JAVNA NABAVA I KONCESIJE”;

6. članak 101. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 101.

Definicije za potrebe ove glave

1. Za potrebe ove glave:

- (a) ‚nabava‘ znači stjecanje putem ugovora radova, robe ili usluga i stjecanje ili najam zemljišta, postojećih građevinskih objekata ili druge nepokretne imovine, koje nabavlja jedan ili više javnih naručitelja od gospodarskih subjekata koje su ti javni naručitelji odabrali;
- (b) ‚ugovor o javnoj nabavi‘ znači ugovor kojim se ostvaruje financijski interes, a sklopljen je u pisanom obliku između jednog ili više gospodarskih subjekata i jednog ili više javnih naručitelja u smislu članaka 117. i 190. kako bi se, plaćanjem cijene u cijelosti ili djelomično iz proračuna, dobilo pokretnu ili nepokretnu imovinu, izvođenje radova ili pružanje usluga.

Ugovori o javnoj nabavi obuhvaćaju:

- i. ugovore u vezi s nekretninama;
- ii. ugovore o nabavi robe;
- iii. ugovore o radovima;
- iv. ugovore o uslugama;
- (c) ‚ugovor o koncesiji‘ znači ugovor kojim se ostvaruje financijski interes, a sklopljen je u pisanom obliku između jednog ili više gospodarskih subjekata i jednog ili više javnih naručitelja u smislu članaka 117. i 190. kako bi se izvođenje radova ili pružanje usluga i upravljanje uslugama povjerilo gospodarskom subjektu (‚koncesija‘). Naknada se sastoji isključivo od prava na iskorištavanje radova ili usluga ili od tog prava i plaćanja. Dodjela ugovora o koncesiji uključuje prijenos na koncesionara operativnog rizika u pogledu iskorištavanja tih radova ili usluga koji obuhvaća rizik potražnje ili rizik ponude ili oboje. Smatra se da koncesionar preuzima operativni rizik kada se, u normalnim uvjetima rada, ne jamči nadoknada ulaganja ili troškova nastalih u izvođenju predmetnih radova ili pružanju predmetnih usluga;
- (d) ‚ugovor‘ znači ugovor o javnoj nabavi ili ugovor o koncesiji;
- (e) ‚okvirni ugovor‘ znači ugovor o javnoj nabavi sklopljen između jednog ili više gospodarskih subjekata i jednog ili više javnih naručitelja, čija je svrha utvrditi uvjete koji se primjenjuju na posebne ugovore koji se na njemu temelje, a koji se trebaju dodijeliti tijekom određenog razdoblja, osobito u pogledu cijene i, prema potrebi, predviđene količine.

- (f) ‚dinamički sustav nabave‘ znači potpuno elektronički proces za uobičajene nabave;
- (g) ‚gospodarski subjekt‘ znači svaka fizička ili pravna osoba, uključujući javni subjekt, ili skupina takvih osoba, koji nudi nabavu robe, izvođenje radova ili pružanje usluga ili nepokretnu imovinu;
- (h) ‚dokumentacija o nabavi‘ znači svaki dokument koji je javni naručitelj sastavio ili na koji javni naručitelj upućuje kako bi opisao ili odredio elemente postupka nabave, uključujući:
- i. mjere objave navedene u članku 103.,
 - ii. poziv za podnošenje ponuda;
 - iii. natječajne specifikacije, kojima se obuhvaćaju tehničke specifikacije i odgovarajući kriteriji, ili opisnu dokumentaciju u slučaju natjecateljskog dijaloga;
 - iv. nacrt ugovora;
- (i) ‚konačna upravna odluka‘ znači odluka upravnoga tijela koja ima konačni i obvezujući učinak u skladu s pravom zemlje u kojoj gospodarski subjekt ima poslovni nastan ili u kojoj se javni naručitelj nalazi, ili u skladu s primjenjivim pravom Unije;
- (j) ‚središnje tijelo za nabavu‘ znači javni naručitelj koji obavlja aktivnosti središnje nabave te, prema potrebi, pomoćne aktivnosti nabave;
- (k) ‚ponuditelj‘ znači gospodarski subjekt koji je dostavio ponudu;
- (l) ‚natjecatelj‘ znači gospodarski subjekt koji traži poziv ili je pozvan na sudjelovanje u ograničenom postupku, natjecateljskom postupku uz pregovore, natjecateljskom dijalogu, partnerstvu za inovacije, projektom natječaju ili pregovaračkom postupku;
- (m) ‚prodavatelj‘ znači gospodarski subjekt registriran na popisu prodavatelja koji se poziva na dostavu zahtjeva za sudjelovanje ili na dostavu ponuda;
- (n) ‚podugovaratelj‘ znači gospodarski subjekt kojeg je natjecatelj, ponuditelj ili ugovaratelj predložio da izvrši dio ugovora. Podugovaratelj nije u izravnoj pravnoj obvezi prema javnom naručitelju.

2. Mješoviti ugovor koji obuhvaća dvije ili više vrsta nabave (radova, robe ili usluga) ili koncesija (radova ili usluga), ili oboje, dodjeljuje se u skladu s odredbama primjenjivima na vrstu nabave koja karakterizira glavni predmet dotičnog ugovora.

3. Osim članaka od 105.a do 108., ova se glava ne primjenjuje na bespovratna sredstva ni na ugovore o tehničkoj pomoći, kako su definirani u skladu s člankom 125. stavkom 8., sklopljene s EIB-om ili Europskim investicijskim fondom.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o daljnjem utvrđivanju i području primjene ugovorâ o javnoj nabavi i ugovorâ o koncesiji, o primjenjivoj nomenklaturi upućivanjem na ‚Jedinstveni rječnik javne nabave‘, o mješovitim ugovorima, gospodarskim subjektima, kao i okvirnim ugovorima i posebnim ugovorima koji se na njima temelje, koji obuhvaćaju maksimalno trajanje okvirnih ugovora te dodjelu i metode provedbe posebnih ugovora na temelju okvirnih ugovora sklopljenih s jednim gospodarskim subjektom odnosno s više gospodarskih subjekata.”;

7. članak 102. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Za sve ugovore treba provesti nadmetanje na najširoj mogućoj osnovi, osim kad se primjenjuje postupak iz članka 104. stavka 1. točke (d).

Procijenjena vrijednost ugovora ne može se utvrditi s ciljem zaobilazanja važećih pravila niti se u tu svrhu ugovor može podijeliti.

Javni naručitelj razdjeljuje ugovor u grupe kad god je to primjereno uzimajući u obzir načela širokog tržišnog natjecanja.”;

(b) dodaje se sljedeći stavak:

„3. Javni naručitelji ne smiju se neprimjereno koristiti okvirnim ugovorima ili tako da njihova svrha ili učinak bude sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja.”;

8. članak 103. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 103.

Mjere objave

1. Za postupke čija je vrijednost jednaka ili veća od pragova iz članka 118. stavka 1. ili članka 190. javni naručitelj u *Službenom listu Europske unije* objavljuje:

(a) poziv na nadmetanje, s ciljem pokretanja postupka, osim u slučaju postupka iz članka 104. stavka 1. točke (d);

(b) obavijest o dodjeli ugovora koja sadržava ishod postupka.

2. Postupci čija je vrijednost ispod pragova iz članka 118. stavka 1. ili članka 190. oglašavaju se odgovarajućim sredstvima.

3. Određeni podaci o dodjeli ugovora mogu se ne objaviti ako bi objava takvih podataka ometala provedbu zakona ili na neki drugi način bila protivna javnom interesu, štetila opravdanim komercijalnim interesima gospodarskih subjekata ili bi mogla dovesti u pitanje pošteno tržišno natjecanje među njima.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o zahtjevima za oglašavanje postupaka upućivanjem na njihovu vrijednost u odnosu na pragove iz članka 118. stavka 1., o oglašavanju koje javni naručitelj može provesti uz potpuno poštovanje načela nediskriminacije te o sadržaju i objavi obavijesti.”;

9. članak 104. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 104.

Postupci nabave

1. Postupci nabave za dodjelu ugovora o koncesiji ili ugovora o javnoj nabavi, uključujući okvirne ugovore, imaju jedan od sljedećih oblika:

(a) otvoreni postupak;

(b) ograničeni postupak, među ostalim na temelju dinamičkog sustava nabave;

(c) projektni natječaj;

(d) pregovarački postupak, među ostalim bez prethodne objave;

(e) natjecateljski dijalog;

(f) natjecateljski postupak uz pregovore;

(g) partnerstvo za inovacije;

(h) postupci koji sadržavaju poziv na iskaz interesa.

2. U otvorenim postupcima svaki zainteresirani gospodarski subjekt može dostaviti ponudu.

3. U ograničenim postupcima, natjecateljskim dijalozima, natjecateljskim postupcima uz pregovore i partnerstvima za inovacije svaki gospodarski subjekt može podnijeti zahtjev za sudjelovanje dostavljanjem podataka koje traži javni naručitelj. Javni naručitelj poziva sve natjecatelje koji zadovoljavaju kriterije za odabir i koji se ne nalaze ni u jednoj od situacija navedenih u člancima 106. i 107. da dostave ponudu.

Neovisno o prvom podstavku, javni naručitelj može ograničiti broj natjecatelja koji se pozivaju na sudjelovanje u postupku na temelju objektivnih i nediskriminirajućih kriterija za odabir, što se naznačuje u pozivu na nadmetanje ili pozivu na iskaz interesa. Broj pozvanih natjecatelja mora biti dovoljan da se osigura istinsko natjecanje.

4. U svim postupcima koji obuhvaćaju pregovore javni naručitelj pregovara s ponuditeljima o prvotnim i svim naknadnim ponudama ili dijelovima ponuda, osim o konačnim ponudama, kako bi se poboljšao njihov sadržaj. Minimalni zahtjevi i kriteriji navedeni u dokumentaciji o nabavi nisu predmet pregovora.

Javni naručitelj može dodijeliti ugovor na osnovi početne ponude bez pregovora ako je u dokumentaciji o nabavi navedeno da zadržava mogućnost da to učini.

5. Javni naručitelj može primijeniti:

- (a) otvoren ili ograničen postupak za svaku nabavu;
- (b) postupke koji se sastoje od poziva na iskaz interesa za ugovore čija je vrijednost niža od pragova iz članka 118. stavka 1. kako bi napravio predodabir natjecatelja koji će biti pozvani na dostavu ponuda kao odgovor na buduće ograničene pozive za podnošenje ponuda ili kako bi napravio popis prodavatelja koji će biti pozvani na podnošenje zahtjeva za sudjelovanje ili dostavu ponuda;
- (c) projektni natječaj za stjecanje plana ili projekta koji je ocjenjivački sud izabrao nakon provedenog natjecanja;
- (d) partnerstvo za inovacije za razvoj inovativnog proizvoda, usluge ili inovativnih radova te za naknadnu kupnju robe, usluga ili radova koji iz toga proizlaze;
- (e) natjecateljski postupak uz pregovore ili natjecateljski dijalog za ugovore o koncesiji, za ugovore o uslugama navedene u Prilogu XIV. Direktivi 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*), u slučajevima u kojima su dostavljene samo nepravilne ili neprihvatljive ponude kao odgovor na otvoren ili ograničen postupak nakon što je dovršen početni postupak te za slučajeve u kojima je to opravdano posebnim okolnostima povezanima, između ostalog, s prirodom ili složenošću predmeta ugovora ili posebnom vrstom ugovora, kako je detaljno opisano u delegiranim aktima koji se donose na temelju ove Uredbe;
- (f) pregovarački postupak za ugovore čija je vrijednost niža od pragova iz članka 118. stavka 1. ili pregovarački postupak bez prethodne objave, samo za posebne vrste nabave koje nisu obuhvaćene područjem primjene Direktive 2014/24/EU te pod jasno određenim izuzetnim okolnostima kako je navedeno u delegiranim aktima koji se donose na temelju ove Uredbe.

6. Dinamički sustav nabave tijekom njegova trajanja otvoren je svakom gospodarskom subjektu koji zadovoljava kriterije za odabir.

Javni naručitelj pri nabavi u okviru dinamičkog sustava nabave slijedi pravila ograničenog postupka za nabavu.

7. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o vrstama i dodatnim detaljnim aranžmanima za postupke nabave za dodjelu ugovora iz stavka 1. upućujući na njihovu vrijednost u odnosu na pragove iz članka 118. stavka 1., o minimalnom broju natjecatelja koji se pozivaju za svaku vrstu postupka, o daljnjim uvjetima za upotrebu različitih postupaka, o dinamičkom sustavu nabave te o nepravilnim i neprihvatljivim ponudama.

(*) Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).";

10. umeće se sljedeći članak:

„Članak 104.a

Međuinstitucijska nabava i zajednička nabava

1. Ako su za ugovor ili okvirni ugovor zainteresirane dvije ili više institucija, izvršnih agencija ili tijela iz članka 208. i 209. te kad god postoji mogućnost povećanja učinkovitosti, dotični javni naručitelji mogu provesti postupak i upravljati kasnijim ugovorom ili okvirnim ugovorom na međuinstitucijskoj razini pod vodstvom jednog od javnih naručitelja.

Tijela koje je Vijeće osnovalo u okviru ZVSP-a na temelju glave V. UEU-a također mogu sudjelovati u međuinstitucijskim postupcima.

Uvjeti okvirnog ugovora mogu se primjenjivati samo među onim javnim naručiteljima koji su identificirani za tu svrhu od pokretanja postupka nabave i onim gospodarskim subjektima koji su stranke okvirnog ugovora.

2. Ako je ugovor ili okvirni ugovor potreban za provedbu zajedničkog djelovanja između određene institucije te jednog ili više javnih naručitelja iz država članica, postupak nabave mogu zajednički provesti institucija i javni naručitelji.

Zajednička nabava može se provoditi s državama EFTA-e i zemljama kandidatkinjama za pristupanje Uniji ako je takva mogućnost izričito predviđena u bilateralnom ili multilateralnom ugovoru.

U slučaju postupka zajedničke nabave primjenjuju se postupovne odredbe koje se primjenjuju na institucije.

Kada je udjel u ukupnoj procijenjenoj vrijednosti ugovora koji se odnosi na javnog naručitelja iz države članice ili kojim on upravlja jednak ili viši od 50 %, ili u drugim opravdanim slučajevima, institucija može odlučiti da se postupovna pravila koja se primjenjuju na javnog naručitelja iz države članice primjenjuju na zajedničku nabavu, pod uvjetom da se ta pravila mogu smatrati jednakovrijednima pravilima institucije.

Institucija i javni naručitelj iz države članice, država EFTA-e ili zemlja kandidatkinja za pristupanje Uniji na koje se odnosi zajednička nabava osobito se dogovaraju o detaljnim praktičnim aranžmanima ocjenjivanja zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda, dodjeli ugovora, pravu koje se primjenjuje na ugovor i sudu nadležnom za rješavanje sporova.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o međuinstitucijskoj nabavi.”;

11. članak 105. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 105.

Priprema postupka nabave

1. Prije pokretanja postupka nabave javni naručitelj može provesti provjeru tržišta u svrhu pripreme postupka.

2. Javni naručitelj određuje predmet nabave u dokumentaciji o nabavi, opisujući u njoj svoje potrebe i tražene značajke radova, robe ili usluga koji se kupuju te određuje kriterije za isključenje, dodjelu i odabir koji se primjenjuju. Javni naručitelj također navodi koji elementi određuju minimalne zahtjeve koje sve ponude moraju zadovoljiti. Minimalni zahtjevi uključuju poštovanje primjenjivih obveza iz prava okoliša, socijalnog i radnog prava koje su utvrđene pravom Unije, nacionalnim zakonodavstvom, kolektivnim ugovorima ili primjenjivim međunarodnim socijalnim konvencijama i konvencijama o zaštiti okoliša navedenima u Prilogu X. Direktivi 2014/24/EU.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o sadržaju dokumentacije o nabavi, posebno o nacrtu ugovora, značajkama okolišnih, socijalnih ili drugih oznaka, normi i standarda te o prethodnoj provjeri tržišta.”;

12. umeće se sljedeći članak:

„Članak 105.a

Zaštita financijskih interesa Unije otkrivanjem rizika i izricanjem administrativnih sankcija

1. Kako bi se zaštitili financijski interesi Unije Komisija uvodi sustav ranog otkrivanja i isključenja te upravlja njime.

Svrha tog sustava jest olakšati:

- (a) rano otkrivanje rizika koji ugrožavaju financijske interese Unije;
- (b) isključenje gospodarskog subjekta koji je u nekoj od situacija za isključenje navedenih u članku 106. stavku 1.;
- (c) izricanje financijske sankcije gospodarskom subjektu na temelju članka 106. stavka 13.

2. Odluku o isključenju i/ili izricanju financijske sankcije donosi javni naručitelj. Takva odluka temelji se na konačnoj presudi ili konačnoj upravnoj odluci.

Međutim, u situacijama iz članka 106. stavka 2., javni naručitelj slučaj upućuje povjerenstvu iz članka 108. kako bi se osigurala centralizirana ocjena tih situacija. U takvim slučajevima javni naručitelj donosi odluku na temelju preliminarne zakonske ocjene, uzimajući u obzir preporuku povjerenstva.

Ako javni naručitelj odluči odstupiti od preporuke povjerenstva, takvu odluku obrazlaže povjerenstvu.

3. U slučajevima iz članka 107. javni naručitelj odbija gospodarski subjekt u određenom postupku.”;

13. članak 106. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 106.

Kriteriji za isključenje i administrativne sankcije

1. Javni naručitelj isključuje gospodarski subjekt iz sudjelovanja u postupcima nabave uređenima ovom Uredbom:

- (a) ako je gospodarski subjekt u stečaju, u postupku u slučaju nesolventnosti ili u postupku likvidacije, ako njegovom imovinom upravlja stečajni upravitelj ili sud, ako je u nagodbi s vjerovnicima, ako su mu poslovne aktivnosti suspendirane ili ako je u bilo kakvoj istovrsnoj situaciji koja proizlazi iz sličnog postupka predviđenog nacionalnim zakonima ili drugim propisima;
- (b) ako je konačnom presudom ili konačnom upravnom odlukom utvrđeno da gospodarski subjekt krši svoje obveze u vezi s plaćanjem poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje u skladu s pravom zemlje u kojoj ima poslovni nastan, zemlje u kojoj se nalazi javni naručitelj ili zemlje u kojoj se izvršava ugovor;
- (c) ako je konačnom presudom ili konačnom upravnom odlukom utvrđeno da je gospodarski subjekt kriv za tešku povredu dužnosti zbog kršenja primjenjivih zakona ili drugih propisa ili etičkih normi profesije kojoj gospodarski subjekt pripada ili zbog protupravnog postupanja koje utječe na njegovu profesionalnu vjerodostojnost u slučaju da se takvim postupanjem pokazuje protuzakonita namjera ili gruba nepažnja, uključujući posebno bilo koje od sljedećih postupanja:
 - i. prijevarno ili nesavjesno lažno predstavljanje podataka potrebnih za provjeru nepostojanja osnova za isključenje ili ispunjenja kriterija za odabir ili prilikom izvršenja ugovora;

- ii. dogovaranje s drugim gospodarskim subjektima radi narušavanja tržišnog natjecanja;
 - iii. kršenje prava intelektualnog vlasništva;
 - iv. pokušaj da se utječe na proces odlučivanja javnog naručitelja tijekom postupka nabave;
 - v. pokušaj da se dobiju povjerljive informacije koje bi mu mogle omogućiti nepoštenu prednost u postupku nabave;
- (d) ako je konačnom presudom utvrđeno da je gospodarski subjekt kriv za bilo što od sljedećeg:
- i. prijevaru u smislu članka 1. Konvencije o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica, sastavljene Aktom Vijeća od 26. srpnja 1995. (*);
 - ii. korupciju kako je definirana u članku 3. Konvencije o borbi protiv korupcije koja uključuje dužnosnike Europskih zajednica ili dužnosnike država članica Europske unije, sastavljene Aktom Vijeća od 26. svibnja 1997. (**), i članku 2. stavku 1. Okvirne odluke Vijeća 2003/568/PUP (**), kao i korupciju kako je definirana u pravu zemlje u kojoj se nalazi javni naručitelj, zemlje u kojoj gospodarski subjekt ima poslovni nastan ili zemlje u kojoj se izvršava ugovor;
 - iii. sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji, kako je definirano u članku 2. Okvirne odluke Vijeća 2008/841/PUP (****);
 - iv. pranje novca ili financiranje terorizma, kako je definirano u članku 1. Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*****);
 - v. kaznena djela terorizma ili kaznena djela povezana s terorističkim aktivnostima, kako su definirana u članku 1. odnosno članku 3. Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP (*****), ili poticanje, pomaganje, potpora ili pokušaj počinjenja takvih kaznenih djela, kako je navedeno u članku 4. te odluke;
 - vi. dječji rad i druge oblike trgovanja ljudima, kako je definirano u članku 2. Direktive 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*****);
- (e) ako je gospodarski subjekt pokazao znatne nedostatke u poštovanju glavnih obveza prilikom izvršenja ugovora koji se financira iz proračuna, što je dovelo do preuranjenog otkaza ugovora ili primjene ugovornih kazni ili drugih ugovornih sankcija, ili što je otkriveno nakon provjera, revizija ili istraga dužnosnika za ovjeravanje, OLAF-a ili Revizorskog suda;
- (f) ako je konačnom presudom ili konačnom upravnom odlukom utvrđeno da je gospodarski subjekt počinio nepravilnosti u smislu članka 1. stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 (*****).

2. Ako ne postoji konačna presuda ili, ovisno o slučaju, konačna upravna odluka u slučajevima iz stavka 1. točaka (c), (d) i (f), ili u slučaju iz stavka 1. točke (e), javni naručitelj isključuje gospodarski subjekt na temelju preliminarne zakonske ocjene postupanja navedenog u tim točkama, uzimajući u obzir utvrđene činjenice ili druge nalaze sadržane u preporuci povjerenstva iz članka 108.

Preliminarnom ocjenom iz prvog podstavka ne prejudicira se ocjenu postupanja dotičnoga gospodarskog subjekta koju provode nadležna tijela država članica u skladu s nacionalnim pravom. Javni naručitelj nakon obavijesti o konačnoj presudi ili konačnoj upravnoj odluci bez odgode preispituje svoju odluku o isključenju gospodarskog subjekta i/ili izricanju financijske sankcije gospodarskom subjektu. Ako konačnom presudom ili konačnom upravnom odlukom nije određeno trajanje isključenja, javni naručitelj određuje to trajanje na temelju utvrđenih činjenica i nalaza te uzimajući u obzir preporuku povjerenstva iz članka 108.

Ako je konačnom presudom ili konačnom upravnom odlukom utvrđeno da gospodarski subjekt nije kriv za postupanje na koje se primjenjuje preliminarne zakonske ocjene, na temelju čega je isključen, javni naručitelj bez odgode okončava to isključenje i/ili nadoknađuje, prema potrebi, svaku izrečenu financijsku sankciju.

Činjenice i nalazi iz prvog podstavka posebno uključuju:

- (a) činjenice utvrđene u kontekstu revizija ili istraga koje provodi Revizorski sud, OLAF ili unutarnja revizija, ili svih drugih provjera, revizija ili kontrola poduzetih pod odgovornošću dužnosnika za ovjeravanje;
- (b) upravne odluke koje nisu konačne, a koje mogu uključivati stegovne mjere koje provodi nadležno nadzorno tijelo odgovorno za provjeru primjene normi profesionalne etike;
- (c) odluke ESB-a, EIB-a, Europskog investicijskog fonda ili međunarodnih organizacija;
- (d) odluke Komisije u vezi s kršenjem pravila Unije o tržišnom natjecanju ili nacionalnog nadležnog tijela u vezi s kršenjem prava Unije ili nacionalnog prava o tržišnom natjecanju.

3. Svaka odluka koju javni naručitelj donese u skladu s člancima od 106. do 108. ili, prema potrebi, svaka preporuka povjerenstva iz članka 108. donose se u skladu s načelom proporcionalnosti te osobito uzimajući u obzir težinu situacije, uključujući učinak na financijske interese Unije i njezin ugled, vrijeme koje je proteklo od relevantnog postupanja, njegovo trajanje i ponavljanje postupanja, namjeru ili stupanj nepažnje, ograničeni iznos koji je u pitanju za stavak 1. točku (b) ovog članka ili bilo koje druge olakotne okolnosti poput stupnja suradnje gospodarskog subjekta s relevantnim nadležnim tijelom i njegov doprinos istrazi kako ga priznaje javni naručitelj, ili otkrivanje situacije za isključenje putem izjave iz stavka 10. ovog članka.

4. Javni naručitelj isključuje gospodarski subjekt ako je osoba koja je član upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela toga gospodarskog subjekta, ili koja ima ovlasti zastupanja, donošenja odluka ili kontrole u odnosu na toga gospodarskog subjekta, u jednoj ili više situacija iz stavka 1. točaka od (c) do (f). Javni naručitelj isključuje gospodarski subjekt i ako fizička ili pravna osoba koja prihvaća neograničenu odgovornost za dugove dotičnoga gospodarskog subjekta u jednoj ili više situacija iz stavka 1. točke (a) ili (b).

5. Ako se proračun izvršava na temelju neizravnog upravljanja s trećim zemljama, Komisija može, uzimajući u obzir prema potrebi preporuku povjerenstva iz članka 108., donijeti odluku o isključenju i/ili izricanju financijske sankcije u skladu s uvjetima iz ovog članka, nakon što to propusti učiniti treća zemlja kojoj je povjerena ta zadaća na temelju članka 58. stavka 1. točke (c). To ne utječe na odgovornost treće zemlje da u skladu s člankom 60. stavkom 3. sprečava, otkriva, ispravlja nedostatke i prijevaru te o njima izvješćuje ili da donese odluku o isključenju ili izrekne financijske sankcije.

6. U slučajevima iz stavka 2. ovog članka javni naručitelj može isključiti gospodarski subjekt privremeno bez prethodne preporuke povjerenstva iz članka 108. ako bi sudjelovanje dotičnoga gospodarskog subjekta u postupku nabave predstavljalo ozbiljnu i neposrednu opasnost za financijske interese Unije. U takvim slučajevima javni naručitelj odmah upućuje slučaj tom povjerenstvu i donosi konačnu odluku najkasnije 14 dana nakon što je zaprimio preporuku povjerenstva.

7. Javni naručitelj, uzimajući u obzir, prema potrebi, preporuku povjerenstva iz članka 108., ne isključuje gospodarski subjekt iz sudjelovanja u postupku nabave:

- (a) ako je gospodarski subjekt poduzeo korektivne mjere navedene u stavku 8. ovog članka i tako dokazao svoju pouzdanost. Ova se točka ne primjenjuje na slučaj iz stavka 1. točke (d) ovog članka;
- (b) ako je neophodno osigurati kontinuitet pružanja usluga tijekom ograničenog razdoblja i do donošenja korektivnih mjera navedenih u stavku 8. ovog članka;
- (c) ako bi takvo isključenje bilo neproporcionalno na temelju kriterija iz stavka 3. ovog članka.

Dodatno, stavak 1. točka (a) ovog članka ne primjenjuje se u slučaju nabave robe pod posebno povoljnim uvjetima od dobavljača koji prestaje s obavljanjem poslovne djelatnosti ili od stečajnih upravitelja u postupku u slučaju nesolventnosti, u slučaju dogovora s vjerovnicima ili sličnog postupka u skladu s nacionalnim pravom.

U slučajevima neisključenja navedenima u prvom i drugom podstavku ovog stavka javni naručitelj navodi razloge neisključenja gospodarskog subjekta i obavješćuje povjerenstvo iz članka 108. o tim razlozima.

8. Mjere iz stavka 7. kojima se popravljaju situacija za isključenje mogu posebice uključivati:

- (a) mjere za utvrđivanje razloga zbog kojih je došlo do situacije za isključenje te konkretne tehničke i organizacijske mjere te mjere u vezi s osobljem u relevantnom području poslovanja gospodarskog subjekta prikladne za ispravljanje postupanja te sprečavanje njegova ponavljanja;
- (b) dokaz da je gospodarski subjekt poduzeo mjere kako bi se nadomjestila ili nadoknadila šteta koja je financijskim interesima Unije nanescena osnovnim činjenicama koje su dovele do situacije za isključenje;
- (c) dokaz da je gospodarski subjekt platio svaku novčanu kaznu koju je nadležno tijelo izreklo ili svaki porez ili doprinos za socijalno osiguranje iz stavka 1. točke (b), ili da je osigurao njihovo plaćanje.

9. Javni naručitelj, uzimajući u obzir, prema potrebi, revidiranu preporuku povjerenstva iz članka 108., bez odgode revidira svoju odluku o isključenju gospodarskog subjekta po službenoj dužnosti ili na zahtjev toga gospodarskog subjekta ako je taj gospodarski subjekt poduzeo korektivne mjere koje su dostatne da se dokaže njegova pouzdanost ili je dostavio nove elemente kojima se dokazuje da situacija za isključenje iz stavka 1. ovog članka više ne postoji.

10. Natjecatelj ili ponuditelj u trenutku dostave zahtjeva za sudjelovanje ili ponude izjavljuje nalazi li se u nekoj od situacija iz stavka 1. ovog članka ili članka 107. stavka 1. te, prema potrebi, je li poduzeo ikakve korektivne mjere iz stavka 7. točke (a) ovog članka. Natjecatelj ili ponuditelj prema potrebi dostavlja istu izjavu koju je potpisao subjekt na čiju se sposobnost namjerava osloniti. Međutim, javni naručitelj može primijeniti izuzeće od tih zahtjeva za ugovore vrlo male vrijednosti koje treba definirati u delegiranim aktima koji se donose na temelju članka 210.

11. Kad god to javni naručitelj zahtijeva i kada je to potrebno kako bi se osigurala ispravna provedba postupka, natjecatelj ili ponuditelj te subjekt na čiju se sposobnost natjecatelj ili ponuditelj namjerava osloniti, dostavlja:

- (a) odgovarajuće dokaze da natjecatelj, ponuditelj ili subjekt nije u nekoj od situacija za isključenje iz stavka 1.;
- (b) podatke o osobama koje su članovi upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela natjecatelja, ponuditelja ili subjekta, ili imaju ovlasti zastupanja, donošenja odluka ili kontrole u odnosu na tog natjecatelja, ponuditelja ili subjekta, te odgovarajuće dokaze da jedna ili više tih osoba nije u nekoj od situacija za isključenje iz stavka 1. točkama od (c) do (f);
- (c) odgovarajuće dokaze da fizičke ili pravne osobe koje prihvaćaju neograničenu odgovornost za dugove tog natjecatelja, ponuditelja ili subjekta nisu u jednoj od situacija za isključenje iz stavka 1. točke (a) ili (b).

12. Javni naručitelj može primijeniti stavke od 1. do 11. i na podugovaratelja. U tom slučaju javni naručitelj zahtijeva da natjecatelj ili ponuditelj zamijeni podugovaratelja ili subjekt na čiju se sposobnost natjecatelj ili ponuditelj namjerava osloniti, a koji je u situaciji za isključenje.

13. S ciljem osiguravanja odvratajućeg učinka javni naručitelj može, uzimajući u obzir prema potrebi preporuku povjerenstva iz članka 108., izreći financijsku sankciju gospodarskom subjektu koji je pokušao pristupiti financijskim sredstvima Unije sudjelujući ili zahtijevajući da sudjeluje u postupku nabave dok se nalazio u jednoj od sljedećih situacija za isključenje, a da to nije prijavio u skladu sa stavkom 10. ovog članka:

- (a) u pogledu situacija iz stavka 1. točaka (c), (d), (e) i (f) ovog članka, kao alternativa odluci o isključenju gospodarskog subjekta, ako bi takvo isključenje bilo neproporcionalno na temelju kriterija iz stavka 3. ovog članka;
- (b) u pogledu situacija iz stavka 1. točaka (c), (d) i (e) ovog članka, uz isključenje koje je potrebno da bi se zaštitili financijski interesi Unije, ako je gospodarski subjekt usvojio sustavno i opetovano postupanje s namjerom da nepropisno dobije financijska sredstva Unije.

Iznos financijske sankcije predstavlja između 2 % i 10 % ukupne vrijednosti ugovora.

14. Trajanje isključenja ne premašuje nijedno od navedenog:

- (a) trajanje, ako postoji, utvrđeno konačnom presudom ili konačnom upravnom odlukom države članice;
- (b) pet godina za slučajeve iz stavka 1. točke (d);
- (c) tri godine za slučajeve iz stavka 1. točaka (c), (e) i (f).

Gospodarski subjekt isključen je sve dok je u nekoj od situacija iz stavka 1. točaka (a) i (b).

15. Rok zastare za isključenje i/ili izricanje financijskih sankcija gospodarskom subjektu iznosi pet godina, računajući od bilo kojeg od sljedećih datuma:

- (a) datuma postupanja koje je dovelo do isključenja ili, u slučaju postupanja koje je u tijeku ili ponovljenog postupanja, od datuma prestanka s tim postupanjem, u slučajevima iz stavka 1. točaka (b), (c), (d) i (e) ovog članka;
- (b) od datuma konačne presude iz nacionalne nadležnosti ili konačne upravne odluke u slučajevima iz stavka 1. točaka (b), (c) i (d) ovog članka.

Rok zastare prekida se aktom Komisije, OLAF-a, povjerenstva iz članka 108. ili bilo kojeg drugog subjekta uključenog u izvršenje proračuna, o čemu se izvješćuje gospodarski subjekt i koji je povezan s istragama ili sudskim postupcima. Novi rok zastare počinje teći od prvog dana nakon prekida.

Za potrebe stavka 1. točke (f) ovog članka, primjenjuje se rok zastare za isključenje gospodarskog subjekta i/ili izricanje financijskih sankcija gospodarskom subjektu predviđen u članku 3. Uredbe (EZ, Euratom) br. 2988/95.

Ako postupanje gospodarskog subjekta potpada pod nekoliko razloga navedenih u stavku 1. ovog članka, primjenjuje se rok zastare za najozbiljniji od tih razloga.

16. Kako bi se prema potrebi pojačao odvraćajući učinak isključenja i/ili financijske sankcije, Komisija, podložno odluci javnog naručitelja, objavljuje na svojoj internetskoj stranici sljedeće podatke u vezi s isključenjem i, prema potrebi, financijskom sankcijom u slučajevima iz stavka 1. točaka (c), (d), (e) i (f) ovog članka:

- (a) naziv dotičnoga gospodarskog subjekta;
- (b) situaciju za isključenje s upućivanjem na stavak 1. ovog članka;
- (c) trajanje isključenja i/ili iznos financijske sankcije.

Ako je odluka o isključenju i/ili financijskoj sankciji donesena na temelju preliminarne ocjene iz stavka 2. ovog članka, u objavi se navodi da ne postoji konačna presuda ili, prema potrebi, konačna upravna odluka. U tim slučajevima podaci o svakoj žalbi, njihovom statusu i ishodu kao i o svakoj revidiranoj odluci javnog naručitelja objavljuju se bez odgode. Ako je izrečena financijska sankcija, u objavi se također navodi je li ta sankcija plaćena.

Odluku o objavi podataka donosi javni naručitelj nakon relevantne konačne presude ili, prema potrebi, konačne upravne odluke ili nakon preporuke povjerenstva iz članka 108., ovisno o slučaju. Ta odluka počinje proizvoditi učinke tri mjeseca od obavješćivanja gospodarskog subjekta o toj odluci.

Objavljeni podaci uklanjaju se odmah po isteku isključenja. U slučaju financijske sankcije objava se uklanja šest mjeseci od plaćanja te sankcije.

U skladu s Uredbom (EZ) br. 45/2001, u pogledu osobnih podataka, javni naručitelj obavješćuje gospodarski subjekt o njegovim pravima u okviru primjenjivih pravila o zaštiti podataka i o postupcima dostupnima za ostvarivanje tih prava.

17. Podaci iz stavka 16. ovog članka ne objavljuju se ni u jednoj od sljedećih okolnosti:

- (a) ako je potrebno očuvati povjerljivost istrage ili nacionalnog sudskog postupka;
- (b) ako bi objava nanijela neproporcionalnu štetu dotičnom gospodarskom subjektu ili ako bi na neki drugi način bila neproporcionalna na temelju kriterijâ proporcionalnosti iz stavka 3. ovog članka i iznosa financijske sankcije;
- (c) ako je riječ o fizičkim osobama, osim ako je objava osobnih podataka iznimno opravdana, među ostalim, težinom postupanja ili njegovim učinkom na financijske interese Unije. U takvim slučajevima u odluci o objavi podataka u obzir se uzimaju pravo na privatnost i druga prava predviđena u Uredbi (EZ) br. 45/2001.

18. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o sadržaju izjave iz stavka 10. ovog članka, o dokazima iz stavka 11. točke (a) ovog članka, da gospodarski subjekt nije u nekoj od situacija za isključenje, među ostalim upućivanjem na europsku jedinstvenu dokumentaciju o nabavi predviđenu u članku 59. stavku 2. Direktive 2014/24/EU, i o situacijama u kojima javni naručitelj može ili ne mora zahtijevati podnošenje takve izjave ili dokaza.

(*) SL C 316, 27.11.1995., str. 48.

(**) SL C 195, 25.6.1997., str. 1.

(***) Okvirna odluka Vijeća 2003/568/PUP od 22. srpnja 2003. o borbi protiv korupcije u privatnom sektoru (SL L 192, 31.7.2003., str. 54.).

(****) Okvirna odluka Vijeća 2008/841/PUP od 24. listopada 2008. o borbi protiv organiziranog kriminala (SL L 300, 11.11.2008., str. 42.).

(*****) Direktiva 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (SL L 309, 25.11.2005., str. 15.).

(******) Okvirna odluka Vijeća 2002/475/PUP od 13. lipnja 2002. o suzbijanju terorizma (SL L 164, 22.6.2002., str. 3.).

(******) Direktiva 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/629/PUP (SL L 101, 15.4.2011., str. 1.).

(******) Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).”;

14. članak 107. zamjenjuje se sljedećim

„Članak 107.

Odbijanje u određenom postupku nabave

1. Javni naručitelj ne dodjeljuje ugovor za određeni postupak nabave gospodarskom subjektu koji je:

- (a) u situaciji za isključenje utvrđenoj u skladu s člankom 106.;
- (b) netočno prikazao podatke koji su preduvjet za sudjelovanje u postupku ili koji nije dostavio takve podatke;
- (c) ranije sudjelovao u pripremi dokumentacije o nabavi ako to dovodi do narušavanja tržišnog natjecanja koje se ne može drukčije ispraviti.

2. Prije donošenja odluke o odbijanju gospodarskog subjekta u određenom postupku nabave javni naručitelj daje gospodarskom subjektu mogućnost da podnese svoje primjedbe, osim ako je odbijanje opravdano u skladu sa stavkom 1. točkom (a) odlukom o isključenju donesenom u odnosu na gospodarski subjekt, nakon proučavanja njegovih primjedbi.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o mjerama protiv narušavanja tržišnog natjecanja i o izjavi i dokazu da gospodarski subjekt nije u nekoj od situacija navedenih u stavku 1. ovog članka.”;

15. članak 108. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 108.

Sustav ranog otkrivanja i isključenja

1. Podaci koji se razmjenjuju u okviru sustava ranog otkrivanja i isključenja iz članka 105.a ove Uredbe centraliziraju se u bazi podataka koju uspostavlja Komisija i njima se upravlja u potpunom skladu s pravom na privatnost i drugim pravima predviđenima u Uredbi (EZ) br. 45/2001 („baza podataka”).

Relevantni javni naručitelj unosi podatke u bazu podataka u kontekstu svojih postupaka nabave koji su u tijeku te postojećih ugovora nakon što je o tome obavijestio dotični gospodarski subjekt. To obavješćivanje može se iznimno odgoditi ako postoje uvjerljivi legitimni razlozi za očuvanje povjerljivosti istrage ili nacionalnog sudskog postupka dok takvi uvjerljivi legitimni razlozi za očuvanje povjerljivosti ne prestanu postojati.

U skladu s Uredbom (EZ) br. 45/2001 svaki gospodarski subjekt na koji se primjenjuje sustav ranog otkrivanja i isključenja ima pravo biti obaviješten o podacima pohranjenima u bazi podataka na temelju zahtjeva koji podnese Komisiji.

Podaci sadržani u bazi podataka ažuriraju se, prema potrebi, nakon ispravljanja, brisanja ili bilo kakve izmjene podataka. Objavljuju se isključivo u skladu s člankom 106. stavcima 16. i 17. ove Uredbe.

2. Rano otkrivanje rizika koji ugrožavaju financijske interese Unije, kako je navedeno u članku 105.a stavku 1. točki (a) ove Uredbe, temelji se na prosljeđivanju podataka Komisiji od strane bilo kojeg od sljedećih:

- (a) OLAF-a u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (*) ako je iz istrage OLAF-a koja je u tijeku vidljivo da bi moglo biti prikladno poduzeti mjere predostrožnosti radi zaštite financijskih interesa Unije, uz dužnu pažnju posvećenu poštovanju postupovnih i temeljnih prava te zaštiti zviždača;
- (b) dužnosnika za ovjeravanje Komisije, europskog ureda koji je osnovala Komisija ili izvršne agencije u slučaju pretpostavljene teške povrede dužnosti, nepravilnosti, prijevare, korupcije ili teškog kršenja ugovora;
- (c) institucije, europskog ureda ili agencije različite od onih navedenih u točki (b) ovog stavka, ili tijela, u slučajevima pretpostavljene teške povrede dužnosti, nepravilnosti, prijevare, korupcije ili teškog kršenja ugovora;
- (d) subjekata koji izvršavaju proračun u skladu s člankom 59. ove Uredbe u slučajevima utvrđene prijevare i/ili nepravilnosti, ako se to nalaže sektorskim pravilima;
- (e) subjekata koji izvršavaju proračun u skladu s člankom 60. ove Uredbe u slučajevima utvrđene prijevare i/ili nepravilnosti.

3. Osim kada se podaci trebaju dostaviti u skladu sa sektorskim pravilima, podaci koji se trebaju proslijediti na temelju stavka 2. ovog članka uključuju:

- (a) identifikaciju dotičnoga gospodarskog subjekta;
- (b) sažetak otkrivenih rizika ili mjerodavnih činjenica;

- (c) podatke koji bi dužnosniku za ovjeravanje mogli pomoći u provođenju provjere iz stavka 4. ovog članka ili u donošenju odluke o isključenju kako je navedeno u članku 106. stavku 1. ili 2. ili odluke o izricanju financijske sankcije kako je navedeno u članku 106. stavku 13.;
- (d) prema potrebi, bilo kakve posebne mjere nužne za osiguranje povjerljivosti proslijeđenih podataka, uključujući mjere za osiguranje dokaza u svrhu zaštite istrage ili nacionalnog sudskog postupka.

4. Komisija bez odgode prosljeđuje podatke iz stavka 3. ovog članka svojim dužnosnicima za ovjeravanje i dužnosnicima za ovjeravanje svojih izvršnih agencija te svim drugim institucijama, tijelima, europskim uredima i agencijama kako bi im omogućila da provedu potrebnu provjeru u pogledu njihovih postupaka nabave koji su u tijeku i postojećih ugovora.

Pri provedbi te provjere dužnosnik za ovjeravanje izvršava svoje ovlasti kako je predviđeno člankom 66. i ne prelazi okvir predviđen u uvjetima iz dokumentacije o nabavi i ugovornim odredbama.

Razdoblje čuvanja za podatke proslijeđene u skladu sa stavkom 3. ovog članka ne traje dulje od godine dana. Ako tijekom tog razdoblja javni naručitelj zatraži od povjerenstva izdavanje preporuke u slučaju isključenja, razdoblje čuvanja može se produljiti do trenutka u kojem javni naručitelj donese odluku.

5. Javni naručitelj može donijeti odluku o isključenju i/ili o izricanju financijske sankcije te odluku o objavi povezanih podataka tek nakon što pribavi preporuku povjerenstva ako se takva odluka temelji na preliminarnoj ocjeni kako je navedeno u članku 106. stavku 2.

6. Povjerenstvo se saziva na zahtjev bilo kojeg javnog naručitelja, kako je navedeno u članku 117.

7. Povjerenstvo se sastoji od:

- (a) stalnog neovisnog predsjedatelja visoke razine;
- (b) dvaju predstavnika Komisije kao vlasnika sustava koji izražavaju zajedničko stajalište; i
- (c) jednog predstavnika javnog naručitelja koji podnosi zahtjev.

Sastav povjerenstva treba osigurati prikladnu pravnu i tehničku stručnost.

Povjerenstvu pomaže stalno tajništvo koje osigurava Komisija i koje je zaduženo za svakodnevni rad povjerenstva.

8. Pred povjerenstvom se primjenjuje sljedeći postupak:

- (a) javni naručitelj koji podnosi zahtjev upućuje slučaj povjerenstvu zajedno s potrebnim podacima iz stavka 3. ovog članka, činjenicama i nalazima iz članka 106. stavka 2. te navodnom situacijom za isključenje;
- (b) povjerenstvo bez odgode obavješćuje gospodarski subjekt o dotičnim činjenicama i njihovoj preliminarnoj zakonskoj ocjeni, koje se mogu smatrati situacijom za isključenje iz članka 106. stavka 1. točaka (c), (d), (e) i (f) i/ili mogu dovesti do izricanja financijske sankcije. Povjerenstvo istovremeno šalje istu obavijest drugim javnim naručiteljima;
- (c) prije donošenja bilo kakvih preporuka povjerenstvo daje gospodarskom subjektu i obaviještenim javnim naručiteljima mogućnost da podnesu primjedbe. Gospodarski subjekt i obaviješteni javni naručitelji imaju najmanje 15 dana da podnesu svoje primjedbe;

- (d) u slučajevima iz članka 106. stavka 1. točaka (d) i (f) obavijest iz točke (b) ovog stavka i mogućnost iz točke (c) ovog stavka iznimno se može odgoditi ako postoje uvjerljivi legitimni razlozi za očuvanje povjerljivosti istrage ili nacionalnog sudskog postupka dok takvi uvjerljivi legitimni razlozi za očuvanje povjerljivosti ne prestanu postojati;
- (e) ako se zahtjev javnog naručitelja među ostalim temelji na podacima koje je dostavio OLAF, taj ured surađuje s povjerenstvom u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013, uz dužnu pažnju posvećenu poštovanju postupovnih i temeljnih prava te zaštiti zviždača;
- (f) povjerenstvo donosi preporuku u roku od 45 dana od primitka zahtjeva javnog naručitelja. Ako povjerenstvo zatraži dodatne podatke od gospodarskog subjekta, taj rok produljuje se za najviše 15 dana. U iznimnim i opravdanim slučajevima povjerenstvo može dodatno produljiti rok za donošenje preporuke za najviše mjesec dana. Ako gospodarski subjekt ne podnese svoje primjedbe ili ne dostavi tražene podatke u određenom roku, povjerenstvo može nastaviti s donošenjem preporuke.

9. Preporuka povjerenstva o isključenju i/ili izricanju financijske sankcije sadrži, prema potrebi, sljedeće elemente:

- (a) činjenice ili nalaze iz članka 106. stavka 2. i njihovu preliminarnu zakonsku ocjenu;
- (b) ocjenu potrebe za izricanjem financijske sankcije i njezin iznos;
- (c) ocjenu potrebe za isključenjem dotičnoga gospodarskog subjekta i, u tom slučaju, predloženo trajanje takvog isključenja;
- (d) ocjenu potrebe za objavom podataka povezanih s gospodarskim subjektom koji je isključen i/ili podliježe financijskoj sankciji;
- (e) ocjenu korektivnih mjera koje je eventualno poduzeo gospodarski subjekt.

Ako javni naručitelj planira donijeti odluku ozbiljniju od onoga što je preporučilo povjerenstvo, on osigurava da se takva odluka donese uz dužno poštovanje prava na saslušanje i pravila zaštite osobnih podataka.

10. Povjerenstvo revidira svoju preporuku tijekom razdoblja isključenja na zahtjev javnog naručitelja u slučajevima iz članka 106. stavka 9. ili nakon obavijesti o konačnoj presudi ili konačnoj upravnoj odluci kojima se utvrđuju osnove za isključenje kada se takvom presudom ili odlukom ne utvrđuje trajanje isključenja, kako je navedeno u članku 106. stavku 2. drugom podstavku.

Povjerenstvo bez odgode obavješćuje javnog naručitelja koji je podnio zahtjev o svojoj revidiranoj preporuci nakon čega javni naručitelj preispituje svoju odluku.

11. Sud Europske unije ima neograničenu nadležnost za preispitivanje odluke kojom javni naručitelj isključuje gospodarski subjekt i/ili mu izriče financijsku sankciju, uključujući smanjenje ili produljenje trajanja isključenja i/ili ukidanje, smanjenje ili povećanje izrečene financijske sankcije.

12. Svim subjektima koji sudjeluju u izvršenju proračuna u skladu s člankom 58. Komisija odobrava pristup podacima u vezi s odlukama o isključenju sukladno članku 106. kako bi im omogućila da provjere je li u sustav unesen podatak o isključenju s ciljem uzimanja tog podatka u obzir, kako je prikladno i na vlastitu odgovornost, prilikom dodjele ugovorâ u izvršavanju proračuna.

13. U okviru godišnjeg izvješća Komisije Europskom parlamentu i Vijeću, kako je navedeno u članku 325. stavku 5. UFEU-a, Komisija dostavlja agregirane podatke u vezi s odlukama koje su donijeli javni naručitelji u skladu s člancima od 105.a do 108. ove Uredbe. U tom izvješću dostavljaju se i daljnji podaci o svakoj odluci koju donesu javni naručitelji na temelju članka 106. stavka 7. točke (b) ove Uredbe i članka 106. stavka 17. ove Uredbe te o svakoj odluci javnih naručitelja kojom se odstupa od preporuke povjerenstva na temelju članka 105.a stavka 2. trećeg podstavka ove Uredbe.

Podaci iz prvog podstavka ovog stavka dostavljaju se uz dužnu pažnju posvećenu zahtjevima povjerljivosti te, posebno, ne omogućuju identifikaciju dotičnoga gospodarskog subjekta.

14. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o sustavu Unije za zaštitu financijskih interesa Unije, uključujući svoju bazu podataka i svoje standardizirane postupke, o ustroju i sastavu povjerenstva, o imenovanju i neovisnosti predsjedatelja te o sprečavanju sukoba interesa predsjedatelja i članova povjerenstva te upravljanju u slučaju takvog sukoba interesa.

(*) Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).”;

16. članak 109. briše se;

17. članak 110. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 110.

Dodjela ugovora

1. Ugovori se dodjeljuju na temelju kriterija za dodjelu pod uvjetom da je javni naručitelj provjerio sljedeće uvjete:

- (a) u ponudi se poštuju minimalni zahtjevi navedeni u dokumentaciji o nabavi;
- (b) natjecatelj ili ponuditelj nije isključen na temelju članka 106. niti odbijen na temelju članka 107.; i
- (c) natjecatelj ili ponuditelj ispunjava kriterije za odabir navedene u dokumentaciji o nabavi i ne podliježe sukobljenim interesima koji bi mogli negativno utjecati na izvršenje ugovora.

2. Javni naručitelj primjenjuje kriterije za odabir kako bi ocijenio sposobnosti natjecatelja ili ponuditelja. Kriteriji za odabir mogu biti povezani samo s pravnom i regulatornom sposobnošću za obavljanje profesionalne djelatnosti, gospodarskom i financijskom sposobnošću te tehničkom i stručnom sposobnošću.

3. Javni naručitelj primjenjuje kriterije za dodjelu kako bi ocijenio ponudu.

4. Javni naručitelj temelji dodjelu ugovora na ekonomski najpovoljnijoj ponudi koja se sastoji od jedne od triju metoda dodjele: najniže cijene, najmanjih troškova ili najboljeg omjera cijene i kvalitete.

Za metodu najmanjih troškova javni naručitelj koristi se pristupom isplativosti uključujući troškove životnog vijeka.

Za najbolji omjer cijene i kvalitete javni naručitelj uzima u obzir cijenu ili trošak i druge kriterije kvalitete povezane s predmetom ugovora.

5. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o pojedinostima kriterijâ za odabir, kriterijâ za dodjelu, uključujući kriterije kvalitete, i ekonomski najpovoljnije ponude kao i o metoda korištenih za procjenu troškova životnog vijeka nabave. Komisija je također ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o dokumentima kojima se dokazuje pravna, ekonomska i financijska sposobnost i kojima se dokazuje tehnička i stručna sposobnost te o detaljnim pravilima o elektroničkim dražbama i izuzetno niskim ponudama.”;

18. članak 111. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 111.

Podnošenje, elektronička komunikacija i ocjenjivanje

1. Načini podnošenja ponuda moraju biti takvi da osiguraju stvarno nadmetanje te da sadržaj ponuda ostane povjerljiv sve dok se sve istodobno ne otvore.

2. Komisija osigurava odgovarajućim sredstvima i primjenom članka 95. da ponuditelji sadržaj ponuda i prateće dokaze mogu unositi u elektroničkom formatu (e-javna nabava) osim u opravdanim slučajevima navedenima u delegiranim aktima donesenima u skladu s člankom 210. Svi sustavi elektroničke komunikacije koji se upotrebljavaju za potporu razmjeni komunikacija i podataka moraju biti nediskriminirajući, općenito dostupni i interoperabilni s proizvodima informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) u općoj uporabi i ne smiju ograničavati pristup gospodarskih subjekata postupku nabave.

Komisija redovito izvješćuje Europski parlament i Vijeće o napretku u provedbi ovog stavka.

3. Ako to smatra prikladnim i proporcionalnim, javni naručitelj može zahtijevati od ponuditelja da unaprijed dostave jamstvo kao osiguranje da se podnesene ponude neće povući. Zatraženo jamstvo mora biti proporcionalno procijenjenoj vrijednosti ugovora i utvrđeno na odgovarajućoj razini kako bi se spriječila diskriminacija različitih gospodarskih subjekata.

4. Javni naručitelj otvara sve zahtjeve za sudjelovanje i ponude. Međutim, javni naručitelj odbija:

(a) zahtjeve za sudjelovanje i ponude koji nisu zaprimljeni u roku, i to bez otvaranja;

(b) ponude koje su već bile otvorene kad ih je zaprimio, bez ispitivanja njihova sadržaja.

5. Javni naručitelj ocjenjuje sve zahtjeve za sudjelovanje ili ponude koje nisu odbijene u fazi otvaranja utvrđenoj u stavku 4. na temelju kriterija navedenih u dokumentaciji o nabavi s ciljem dodjele ugovora ili nastavljanja elektroničkom dražbom.

6. Zahtjevi za sudjelovanje i ponude koje nisu u skladu s minimalnim zahtjevima utvrđenima u dokumentaciji o nabavi odbijaju se.

Osim u opravdanim slučajevima, odbor za ocjenjivanje ili javni naručitelj traže od natjecatelja ili ponuditelja da dostave dodatne materijale ili dokumente koji nedostaju, da pojašne dokumente koji podupiru kriterije za isključenje i odabir ili da objasne izuzetno nisku ponudu, unutar roka koji odredi.

7. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o rokovima zaprimanja ponuda i zahtjeva za sudjelovanje, pristupu dokumentaciji o nabavi, o rokovima dostavljanja dodatnih podataka, rokovima u hitnim slučajevima kao i o sredstvima komunikacije za podnošenje ponuda i elektroničkih kataloga, o detaljnim pravilima tehničkih i pravnih zahtjeva za sustave elektroničke razmjene i o iznimkama od upotrebe elektroničkog podnošenja ponuda u opravdanim slučajevima. Osim toga, Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o mogućnosti zahtijevanja jamstva povezanog s ponudom i uvjetima za aktiviranje i oslobađanje jamstva, o otvaranju i ocjenjivanju ponuda i zahtjeva za sudjelovanje te osnivanju i sastavu odbora za otvaranje i ocjenjivanje ponuda.”;

19. članak 112. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 112.

Kontakti tijekom postupka nabave

1. Dok je postupak nabave u tijeku, svi kontakti između javnog naručitelja i natjecatelja ili ponuditelja moraju ispunjavati uvjete kojima se osigurava transparentnost, jednako postupanje i dobro upravljanje, kako je navedeno u članku 96. Nakon isteka roka zaprimanja ponuda javni naručitelj kontaktira ponuditelja u svrhu ispravljanja očitih administrativnih pogrešaka ili zahtijevanja potvrde određenog ili tehničkog elementa, osim u opravdanim slučajevima. Prethodno spomenuti kontakti kao i bilo koji drugi kontakti ne smiju dovesti do izmjena dokumentacije o nabavi ili bitnih izmjena uvjeta podnesene ponude, osim ako se u postupku nabave navedenom u članku 104. stavku 1. te mogućnosti izričito dopuštaju.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o kontaktima koji su dopušteni i kontaktima koji su nužni između javnog naručitelja i natjecatelja ili ponuditelja tijekom postupka nabave.”;

20. članak 113. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 113.

Odluka o dodjeli i obavješćivanje natjecateljâ ili ponuditeljâ

1. Nadležni dužnosnik za ovjeravanje odlučuje kome se ugovor treba dodijeliti, u skladu s kriterijima za odabir i dodjelu navedenima u dokumentaciji o nabavi.

2. Javni naručitelj obavješćuje sve natjecatelje ili ponuditelje čiji su zahtjevi za sudjelovanje ili ponude odbijeni o razlozima na temelju kojih je donesena odluka, kao i o trajanju roka mirovanja iz članka 118. stavka 2.

Kad je riječ o dodjeli posebnih ugovora na temelju okvirnog ugovora koji uključuju ponovnu provedbu nadmetanja, javni naručitelj obavješćuje ponuditelje o ishodu ocjenjivanja.

3. Javni naručitelj obavješćuje svakog ponuditelja koji nije u situaciji za isključenje, a čija je ponuda u skladu s dokumentacijom o nabavi i koji to zahtijeva pisanim putem, o sljedećem:

(a) nazivu ponuditelja, ili ponuditeljâ u slučaju okvirnog ugovora, kojem je dodijeljen ugovor i, osim u slučaju posebnog ugovora na temelju okvirnog ugovora koji uključuje ponovnu provedbu nadmetanja, značajkama i relativnim prednostima uspješne ponude, plaćenju cijeni ili vrijednosti ugovora, ovisno o slučaju;

(b) napretku pregovora i dijalogu s ponuditeljima.

Međutim, javni naručitelj može odlučiti uskratiti određene podatke ako bi se njihovom objavom ometalo izvršavanje zakonodavstva, djelovalo u suprotnosti s javnim interesom ili štetilo legitimnim komercijalnim interesima gospodarskih subjekata, ili moglo narušiti pošteno tržišno natjecanje među njima.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o zahtjevima i sadržaju izvješća o ocjeni i odluke o dodjeli te o obavješćivanju natjecateljâ i ponuditeljâ.”;

21. članak 114. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 114.

Poništenje postupka nabave

Prije nego što je ugovor potpisan javni naručitelj može poništiti postupak nabave, a natjecatelji ili ponuditelji nemaju pravo potraživati bilo kakvu naknadu.

Odluka mora biti opravdana i s njom je potrebno što prije upoznati natjecatelje ili ponuditelje.”;

22. umeće se sljedeći članak:

„Članak 114.a

Izvršenje i izmjene ugovora

1. S izvršenjem ugovora ne smije se započeti prije nego što je ugovor potpisan.

2. Javni naručitelj može izmijeniti ugovor ili okvirni ugovor bez postupka nabave samo u slučajevima predviđenima u stavkom 3. i pod uvjetom da se izmjenom ne mijenja predmet ugovora ili okvirnog ugovora.

3. Ugovor ili posebni ugovor na temelju okvirnog ugovora može se izmijeniti bez novog postupka nabave u svakom od sljedećih slučajeva:
- (a) za dodatne radove, robu ili usluge početnog ugovaratelja koji su se pokazali potrebnima, a nisu bili obuhvaćeni prvotnom nabavom, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - i. izmjena ugovaratelja ne može se izvršiti zbog tehničkih razloga povezanih sa zahtjevima međuzamjenjivosti ili interoperabilnosti s postojećom opremom, uslugama ili instalacijama;
 - ii. izmjena ugovaratelja prouzročila bi znatno udvostručenje troškova javnom naručitelju; i
 - iii. svako povećanje cijene, uključujući neto kumulativnu vrijednost uzastopnih izmjena, ne prelazi 50 % prvotne vrijednosti ugovora;
 - (b) ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - i. do potrebe za izmjenom došlo je zbog okolnosti koje pažljivi javni naručitelj nije mogao predvidjeti; i
 - ii. svako povećanje cijene ne prelazi 50 % prvotne vrijednosti ugovora;
 - (c) ako je vrijednost izmjene niža od sljedećih pragova:
 - i. pragova iz članka 118. stavka 1. i delegiranih akata koji se donose na temelju članka 190. stavka 2. u području vanjskih djelovanja primjenjivih u vrijeme izmjene; i
 - ii. 10 % prvotne vrijednosti ugovora za ugovore o javnim uslugama i javnoj nabavi robe te ugovore o koncesiji radova ili usluga i 15 % prvotne vrijednosti ugovora za ugovore o javnim radovima;
 - (d) ako minimalni zahtjevi početnog postupka nabave nisu izmijenjeni. U tom slučaju svaka posljedična izmjena vrijednosti mora biti u skladu s uvjetima iz točke (c) ovog podstavka, osim ako takva izmjena vrijednosti proizlazi iz stroge primjene dokumentacije o nabavi ili ugovornih odredaba.

Prvi podstavak točke (a), (c) i (d) ovog stavka mogu se primjenjivati i na okvirne ugovore.

U prvotnoj vrijednosti ugovora revizije cijena ne uzimaju se u obzir.

Neto kumulativna vrijednost nekoliko uzastopnih izmjena iz prvog podstavka točke (c) ovog stavka ne smije prelaziti nijedan prag koji je tamo naveden.

Javni naručitelj primjenjuje *ex post* mjere objave navedene u članku 103.;

23. članci od 115. do 120. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 115.

Jamstva

1. Osim u slučaju ugovora male vrijednosti, javni naručitelj može, ako to smatra prikladnim i proporcionalnim, za svaki slučaj posebno i podložno analizi rizika, zahtijevati od ugovaratelja da dostave jamstvo kako bi se poduzelo bilo što od sljedećeg:
- (a) ograničili financijski rizici povezani s plaćanjem pretfinanciranja;
 - (b) osiguralo poštovanje bitnih ugovornih obveza u slučaju radova, robe ili složenih usluga;
 - (c) osiguralo potpuno izvršenje ugovora tijekom razdoblja ugovorne odgovornosti.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o vrstama jamstava koja se mogu zahtijevati od ugovarateljâ, uključujući kriterije analize rizika, i o najvišem iznosu svake vrste jamstva kao postotku ukupne vrijednosti ugovora.

Članak 116.

Značajne pogreške, nepravilnosti ili prijevare

1. Za potrebe ovog članka, 'značajna pogreška' znači svaka povreda odredbe ugovora koja proizlazi iz činjenja ili propuštanja, a koja prouzroči ili može prouzročiti gubitak za proračun.

2. Ako se u postupku pojave značajne pogreške, nepravilnosti ili prijevare, javni naručitelj suspendira postupak te može poduzeti sve potrebne mjere, uključujući poništenje postupka.

3. Ako se nakon potpisivanja ugovora utvrdi da je u postupku ili pri izvršenju ugovora bilo značajnih pogrešaka, nepravilnosti ili prijevare, javni naručitelj može suspendirati izvršenje ugovora ili, prema potrebi, otkazati ugovor.

Izvršenje ugovorâ također se može suspendirati kako bi se provjerilo je li došlo do pretpostavljenih značajnih pogrešaka, nepravilnosti ili prijevare.

Ako se značajne pogreške, nepravilnosti ili prijevare mogu pripisati izvoditelju, javni naručitelj dodatno može odbiti izvršiti plaćanja ili osigurati povrat nepropisno isplaćenih iznosa, u mjeri proporcionalnoj težini značajnih pogrešaka, nepravilnosti ili prijevare.

4. OLAF izvršava ovlasti koje su Komisiji dodijeljene Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 (*) za provođenje provjera i inspekcija na terenu u državama članicama i, u skladu s važećim sporazumima o suradnji i međusobnoj pomoći, u trećim zemljama i prostorijama međunarodnih organizacija.

5. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o suspenziji izvršenja ugovora u slučaju značajnih pogrešaka, nepravilnosti ili prijevare.

Članak 117.

Javni naručitelj

1. Institucije u smislu članka 2., izvršne agencije i tijela u smislu članaka 208. i 209. smatraju se javnim naručiteljima u slučaju ugovora koje sklapaju za svoj račun, osim kada nabavu vrše preko središnjeg tijela za nabavu. Službe tih institucija ne smatraju se javnim naručiteljima ako međusobno sklapaju administrativne dogovore.

U skladu s člankom 65. te institucije delegiraju potrebne ovlasti za obavljanje funkcije javnog naručitelja.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o delegiranju funkcije javnog naručitelja i o središnjim tijelima za nabavu.

Članak 118.

Primjenjivi pragovi i rok mirovanja

1. U postupku dodjele ugovorâ o javnoj nabavi i ugovorâ o koncesiji javni naručitelj prilikom odabira postupka navedenog u članku 104. stavku 1. ove Uredbe poštuje pragove utvrđene u članku 4. točkama (a) i (b) Direktive 2014/24/EU. Tim se pragovima određuju mjere objave navedene u članku 103. stavcima 1. i 2. ove Uredbe.

2. Podložno iznimkama i uvjetima koji se navode u delegiranim aktima koji se donose na temelju ove Uredbe, javni naručitelj u slučaju ugovorâ čija vrijednost prelazi pragove iz stavka 1. ne potpisuje ugovor ili okvirni ugovor s uspješnim ponuditeljem do isteka roka mirovanja.
3. Rok mirovanja traje 10 dana kod upotrebe elektroničkih sredstava komunikacije, a kod upotrebe drugih sredstava 15 dana.
4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o zasebnim ugovorima i ugovorima s grupama, procjeni vrijednosti ugovorâ o javnoj nabavi i ugovorâ o koncesiji te roku mirovanja prije potpisivanja ugovora.

Članak 119.

Pravila o pristupu postupku nabave

Sudjelovanje u postupcima nabave otvoreno je pod jednakim uvjetima svim fizičkim i pravnim osobama obuhvaćenima područjem primjene Ugovorâ te svim fizičkim i pravnim osobama s poslovnim nastanom u trećoj zemlji s kojom Unija ima poseban sporazum u području javne nabave pod uvjetima utvrđenima u tom sporazumu. Sudjelovanje u postupcima nabave otvoreno je i međunarodnim organizacijama.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o dokazima koji se trebaju dostaviti u vezi s pristupom nabavi.

Članak 120.

Pravila o nabavi Svjetske trgovinske organizacije

Ako se primjenjuje plurilateralni Sporazum o javnoj nabavi sklopljen u okviru Svjetske trgovinske organizacije, postupak nabave otvoren je i gospodarskim subjektima s poslovnim nastanom u državama koje su ratificirale taj sporazum, pod uvjetima određenima tim sporazumom.

(*) Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.);

24. članak 131. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Članak 105.a., članak 106. stavci od 1. do 4., stavak 6., stavak 7., osim prvog podstavka točke (b) i drugog podstavka tog stavka, stavci 8. 9. i 11. i od 13. do 17. te članak 108. primjenjuju se na podnositelje zahtjeva za bespovratna sredstva i korisnike. Članak 107. primjenjuje se na podnositelje zahtjeva. Podnositelji zahtjeva prijavljuju nalaze li se u nekoj od situacija iz članka 106. stavka 1. ili članka 107. te, gdje je primjenjivo, jesu li poduzeli korektivne mjere kako je navedeno u članku 106. stavku 7. točki (a).

Pri izvođenju potrebnih provjera u odnosu na postupke dodjele bespovratnih sredstava koji su u tijeku i postojeće sporazume u skladu s člankom 108. stavkom 4. dužnosnik za ovjeravanje osigurava da je podnositelju zahtjeva ili korisniku pružena mogućnost da podnese svoje primjedbe prije donošenja neke mjere koja negativno utječe na njegova prava.”;

(b) stavak 5. briše se;

(c) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o aranžmanima za zahtjeve za bespovratna sredstva, dokazima o nepostojanju situacije koja bi uzrokovala isključenje, podnositeljima zahtjeva bez pravne osobnosti, pravnim osobama koje čine jednog podnositelja zahtjeva, uvjetima prihvatljivosti i bespovratnim sredstvima male vrijednosti.”;

25. u članku 138. stavku 2. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Pravila natjecanja propisuju najmanje uvjete za sudjelovanje, uključujući kriterije za isključenje, kriterije za dodjelu, iznos nagrade i pravila u vezi s plaćanjem. Članak 105.a, članak 106. stavci od 1. do 4., stavak 6., stavak 7., osim prvog podstavka točke (b) i drugog podstavka tog stavka, stavci 8., 9., i 11. i od 13. do 17. te članak 108. primjenjuju se na sudionike i pobjednike. Članak 107. primjenjuje se na sudionike.”;

26. u članku 139. umeće se sljedeći stavak:

„5.a Članak 105.a, članak 106. stavak 1. osim točaka (e) i (f) tog stavka, stavci od 2. do 4., od 6. do 9. i od 13. do 17. te članci 107. i 108. primjenjuju se na namjenske ulagačke instrumente ili financijske posrednike. Krajnji primatelji financijskim posrednicima dostavljaju potpisanu izjavu kojom potvrđuju da se ne nalaze u nekoj od situacija iz članka 106. stavka 1. točaka (a), (b), (c) i (d) ili članka 107. stavka 1. točaka (b) i (c).”;

27. u članku 163. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Revizorski sud predmetnoj instituciji ili tijelu prosljeđuje sva opažanja koja su po njegovom mišljenju takva da bi se morala naći u posebnom izvješću. Ta opažanja su povjerljiva i podliježu kontradiktornom postupku.

Predmetna institucija ili tijelo, u pravilu u roku od šest tjedana od slanja tih opažanja, obavješćuje Revizorski sud o svim odgovorima koje želi dati o tim opažanjima. Taj se rok suspendira u opravdanim slučajevima, posebno ako je tijekom kontradiktornog postupka predmetnoj instituciji ili tijelu potrebna povratna informacija iz država članica kako bi finalizirali svoj odgovor.

U odgovorima predmetne institucije ili tijela izravno i isključivo očituje se na opažanja Revizorskog suda.

Revizorski sud osigurava da se posebna izvješća sastave i donesu u primjerenom roku, koji u pravilu ne prelazi 13 mjeseci.

Posebna izvješća, zajedno s odgovorima predmetnih institucija ili tijela, prosljeđuju se bez odgađanja Europskom parlamentu i Vijeću, od kojih svaki odlučuje, prema potrebi u suradnji s Komisijom, koje je radnje potrebno poduzeti kao odgovor.

Revizorski sud poduzima potrebne korake kako bi osigurao da se odgovori svake predmetne institucije ili tijela na njegova opažanja, kao i vremenski okvir za sastavljanje posebnog izvješća, objave zajedno s posebnim izvješćem.”;

28. članak 166. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 166.

Mjere praćenja

1. U skladu s člankom 319. UFEU-a i člankom 106.a Ugovora o Euratomu, Komisija, ostale institucije i tijela iz članka 208. i 209. ove Uredbe poduzimaju potrebne mjere u skladu s opažanjima iz odluke Europskog parlamenta o razrješnici te komentarima danima uz preporuku za razrješnicu koju je donijelo Vijeće.

2. Na zahtjev Europskog parlamenta ili Vijeća institucije i tijela iz stavka 1. podnose izvješće o mjerama koje su poduzele na temelju navedenih opažanja i komentara te osobito o uputama koje su dale onim svojim službama koje su odgovorne za izvršenje proračuna. Države članice surađuju s Komisijom informirajući je o mjerama koje su poduzele u vezi s danim opažanjima kako bi ih Komisija mogla uzeti u obzir pri sastavljanju vlastitog izvješća. Izvješća institucija također se prosljeđuju Revizorskom sudu.”;

29. u članku 183. stavku 4. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„4. Ako sudjeluje u postupcima dodjele bespovratnih sredstava ili nabave u skladu sa stavkom 1. ovog članka, ZIC ne podliježe uvjetima utvrđenim u člancima 105.a i 106., članku 107. stavku 1. točkama (a) i (b), članku 108. i članku 131. stavku 4. vezano uz odredbe o isključenju i kazne u odnosu na nabavu i dodjelu bespovratnih sredstava.”;

30. članak 190. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Odredbe poglavlja 1. glave V. dijela prvog koje se odnose na opće odredbe o nabavi primjenjuju se na ugovore koji se uređuju u ovoj glavi podložno posebnim odredbama o pragovima i dogovorima o dodjeli vanjskih ugovora utvrđenima u delegiranim aktima koji se donose na temelju ove Uredbe. Članci 117. i 120. ne primjenjuju se na nabavu opisanu u ovom poglavlju.

Ovo poglavlje primjenjuje se na:

(a) postupak nabave u kojem Komisija ne dodjeljuje ugovore za svoj račun;

(b) postupak nabave koji provode subjekti ili osobe kojima su povjerene zadaće u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c), ako je to predviđeno sporazumom o financiranju iz članka 189.”;

(b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Ovo poglavlje ne primjenjuje se na djelovanja iz temeljnih akata pojedinih sektora koji se odnose na pomoć za upravljanje humanitarnim krizama, operacije civilne zaštite i operacije humanitarne pomoći.”;

31. članak 191. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 191.

Pravila o pristupu postupku nabave

1. Sudjelovanje u postupcima nabave otvoreno je pod jednakim uvjetima svim osobama obuhvaćenima područjem primjene Ugovorâ i svim fizičkim i pravnim osobama u skladu s posebnim odredbama temeljnih instrumenata kojima se uređuje dotični sektor suradnje. Sudjelovanje u postupcima nabave otvoreno je i međunarodnim organizacijama.

2. U slučajevima iz članka 54. stavka 2. može se donijeti odluka, u izvanrednim okolnostima koje propisno opravda nadležni dužnosnik za ovjeravanje, da se državljanima trećih zemalja, osim onih iz stavka 1. ovog članka, dopusti nadmetanje za dodjelu ugovora.

3. U slučaju primjene sporazuma o širenju tržišta za nabavu robe ili usluga u kojem je Unija jedna od stranaka, postupci nabave za ugovore koji se financiraju iz proračuna također su otvoreni fizičkim i pravnim osobama s poslovnim nastanom u trećoj zemlji, osim onih iz stavaka 1. i 2., pod uvjetima utvrđenima u tom sporazumu.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o pristupu postupcima nabave.”;

32. u članku 204. dodaje se sljedeći stavak:

„Na stručnjake se primjenjuju članak 105.a, članak 106. stavci od 1. do 3., stavak 7., osim prvog podstavka točke (b) i drugog podstavka tog stavka, stavci od 8. do 10., stavak 11. točka (a) i stavci od 13. do 17. te članci 107. i 108.”;

33. članak 209. mijenja se kako slijedi:

(a) prva četiri stavka postaju stavak 1.;

(b) dodaje se sljedeći stavak:

„2. Primjenjuje se članak 208. stavci od 2. do 4.“;

34. u članku 211. drugi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Takvo preispitivanje između ostalog uključuje provedbu odredbi glave VIII. dijela prvog i rokove navedene u članku 163. stavku 1.“.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2016.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 28. listopada 2015.

Za Europski parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

N. SCHMIT
